

— Ugy. Hétfőn s kedden — sóhajt utána Benci.

Hétfőre pedig és keddre Benci már odaigérte magát szekeresnek. Darkó-boltosnak fuvarozni Szentgyörgyre. Nem a boltosnak ígérte, csak Czakó Sándornak fogadta meg, hogy vállalja, hogy olcsón felajánkozik. Mert hétfőn vagy kedden a papné is Szentgyörgyön lesz. Fogorvoshoz megy, mondja a papné, ennek kell utánajárni. S ha olyan történik, ami a Czakó Sándor ügyét a birtokperben támogatja, majd tanuskodni is.

Czakó Sándor, az, igen!

Czakó Sándor az ropogó pénzzel fizet...

Ez lesz hát hétfőn s kedden. S Bence-bácsival most az egyszer legyen, ami lesz. Valahogy majd helyreütik, ha kell, ezt a szószegést is. Egyelőre, a mostani nagy munkák hetében, Bence bácsi ezt is el kell, hogy szenvedje. Azután, ha nagy lesz a harag, keressen, ha talál, náluk hübb szolgálkat!

A M A L O M H A L Á L Á R A

Irta: HOLLÓS KORVIN LAJOS

*Iromba, kopár a Dunapart
erre felé. Nem úri fertály
ez a vidék: a város-arc
mosolyogni itt elfelejt már.*

*Bazaltrakások ülnek itt
s mélázva néznek a folyóba,
kocsikra várnak évekig,
télen aludni bujnak a hóba.*

*Századoktól görbén mered
a sziget felé néhány sikátor.
Ha szél fú, bög és nyekereg
az elefánt-orru elevátor.*

*Csatorna fut a víz felé,
csalán unatkozik a partján,
idefutott a vész elől
a honát vesztető malmi patkány.*

*Téglák hevernek tétlenül,
akár a céljavesztett élet.
Félig lebontva feketül
a kémény, — tudja: nincs kimélet;*

*már csak ő és egy béna fal
őrzi a búza-ízű multat
s két rozsda-szakállu csavar,
gép-anyjuk melléről lehulltak,*

*meg nyolc betű, nyolc óriás
betű: most ócska vas-halom,
ha összeraknád, az irás
azt mondaná, hogy: GÖZMALOM —*

s talán a csend. A csend, mely ül a
telken, mint gyászoló zsidó,
fülében cseng a búza méla
zizegése, a dynamó

dongása, szijjak nyelvelő
csevtintése, a gőz-sustorgás,
s az ezer gép, mit agyvelő
motora hajtott: ezer munkás

izzadt, cepelő lihegése
gépek előtt, zsákok alatt,
ezer ember szent szívverése,
mely akkor percre elakadt,

mikor a csákányos halál,
a tőkésrend vig dögevője
egy reggel a tetőre szállt:
„öröltél, most öröllek Tőke!“

..s a malom eltűnt, mint ifjúságom
tovarohanó patakhabja...
igen, igen, mind ifjúságom,
amelynek eleven darabja

volt e malom: első húsz évem
itt forrt el csöndben, észrevétlen,
lisztzagu, meleg közelében
e vékonylisztű város-szélen.

Gépek komor szelleme leng:
álmában öröl a holt malom,
pelyvája a szél, lisztje a csend,
gabonája az unalom.

KISEBBSÉGI NEMZEDÉKGONDOK CSEHSZLOVÁKIÁBAN

Irta: JÓCSIK LAJOS

A nemzedékgondok kezdettől fogva súlyosak a kisebbségek életében. A legvemhesebb ilyenmű problémákban a csehszlovákiai magyar kisebbség. A nemzedék-kérdés körül sokszor izzott fehéren a gondolat a szlovenszkói magyar kulturéletben. Ma már ugyan nem feszülnek pattanásig a hurok ebben a kérdésben, a nemzedékgondok azonban ma is időszerűek.

De nézzük csak a kérdés alakulását.

A nemzedék-elmélet szellemi életünk első minőségi kisebbségi garnitúrájának a huszas évek elején történt felvonulásával jelentkezett. Az új környezethatások, a változott élet és világérzés, a zsendülő irodalmi, főleg lírai program a képzelethez és tudathoz legközelebb eső ténnyel, a nemzedék biológiai határvonalaival kapott távlatot és magyarázatot e nemzedék programjában. S nem is történhetett másként. Ez a csoport líraisággal, szubjektív programmal indult s — legalább az irodalomban —